

SZABÓHIRLEP.

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

ULMANN JÁNÓ

ELŐFIZETÉSI

ÁRAN: ☒

SZERKESZTŐSÉG ÉS

KIADÓHIVATAL:

Egész évre 16 R.

Félévre 8 R.

Budapest, Hársfa-utca 24.

Köszén, Kox, Fa
nincs, tüzeljen
apró Faszénnel

Beszerezhető:

WEISZ ÉS VIDOR

cégnél, Józsefvárosi pályaudvar
VIII. Kőbányai-uf.

SZÉKELY G.

Faszénét

Weisz és Vidor
cégnél rendeljétek!

TELEFON

József 11-31

NYOMTATVÁNY.

T.

Weisz és Vidor cégnek

TELEFON 11-31.

BUDAPEST

Józsefvárosi teherpályaudvar 9 kapu

A faszén

akár levelezőla-
pon akár telefon
utján rendelhető

Szabó faszénét K —.

Dara (spitz) faszénét —.

100 kilogrammonként.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

Levágandó!

SZABÓ HIRLAP

Megrendelés.

Sziveskedjék szállítani részemre:

_____ kg. szabó faszenet — — — K — —

_____ „ dara (spitz) faszenet — „ — —

100 kilogrammonként.

Név: _____

Lakás: _____

☛ Kérjük a címet pontosan kiírni. ☚

Levágandó!

Szabó Hírlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 16 korona, félévre 8 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos:

ULLMANN JÁKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Telefon

VII. ker., Hársfa-utca 24. 90-27

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

FŐMUNKATÁRSÁK:

VIKÁR BÉLA ✎ **MANGOLD BÉLA KOLOS**

Álljunk meg egy szóra!

A Szabó Hírlap hasábjain lángoló fanatizmussal, szakadatlan és lankadatlan eréllyel hirdette valamikor Vikár Béla az erők összetetésének, az egyesülésnek gondolatát.

Írásainak minden sorát az a belső meggyőződés fütötte át izzó, perzselő irással, hogy nem szétforgácsolt, hanem az összekapcsolt, *tömör, egységes szabókisiparosság tudja csak megoldani* ennek a társadalmi rétegnek *jövőjét*, tudja egyengetni boldogulását.

Emlékezetes ez a hatásos, minden izében művészi írás, melynek mottója: hogy az örök-hagyó apa az összekötött, csomóba szilárdított vesszőköteget odaadta fiának, hogy törje szét:

— Lásd fiam, az összetartás ilyen erőssé teszi a gyengéket, mert ez az összetörhetetlen csomó csupa vékony, gyenge szálaból áll.

A budapesti szabók termelő szövetkezetének tizéves jubileumára írta azokat a buzditó sorokat Vikár Béla a Szabó Hírlap hasábjaira . . .

És most a szabókisiparosság életének legválságosabb korszakában csodálattal kell megállapítanunk, hogy ugyanaz a Vikár Béla, ki a szabókisiparosság szervezésének apostola volt, a széthuzás az egyenetlenkedés politikájának kölcsönözte oda patinás nevét és általunk is nagyrabecsült tehetségét.

A régi római birodalom Césárjainak a politikáját látom feltámasztódní ebben a tényben. Divide et impera: Veszíts össze és az-

után gázold le őket. Ezzel a taktikával országokat, népeket, virágzó államokat törtek le az ókor világhatalmasai. És ime most is a mi értéket termelt két évtizedes összetartásunk és agitációnk az mind veszendőbe menni készül a megosztás, a helytelen versengő politika miatt.

A Szabó Hírlapban az „Uj alakulat“ címen megjelent kemény szavu cikk minden sorában igazságos vétót mond az uj kísérletezésnek, mely a meglevő, virágzó, nagy multu és még nagyszerűbb jövő termelőszövetkezetünknek illetéktelen konkurenciát csinál.

Kérdem Vikár Bélát: Igazak-e azok az írások, melyekben ő a termelőszövetkezetünk érdekében, annak fejlődéséért az egész szabókisiparosság egységes szervezetét propagálta?

Ha igaz, miért kell ez az uj szövetkezet?

Vajjon ott, azok előtt a magas fórumok előtt az uj szövetkezet mivel indokolja létesítésének szükségességét, ahol Vikár Béla lángoló, megingathatatlan lelkesedéssel hirdette, hogy a Budapesti szabókisiparosok hitel és Termelőszövetkezetete a legméltóbb képviselője a termelőszövetkezeti eszmének, a szövetkezeti termelésnek, a kisiparos családok felszabadításának.

Vajjon az utóbbi évek fokozott eredményei, melyek sokban fölözik a régieket és méltó folytatása volt Vikár Béla és társai alapozó munkájának, nem-e legjobb cáfolata minden érvnek, melyet az uj alakulás mond és sejtet.

Be kell látnia mindenkinek, kik e dolog

gondolkodtak és akiknek a szabókisiparosság érdeke, existenciája, jövője szíven fekszik, hogy az új alakulás oka egyesegyedül személyi ellentétek, melyeknek kiélesítése bűn az összesség ellen, kiegyenlítése a legszebb erény, kétségtelen, hogy mielőtt a kudarc nyilvánvaló lenne, mert egy-két év feltétlen oda juttatná az új alakulást, lesznek belátó lelkek, kik az új alakulásnak ezt a sajnálatos okát is megszüntetik.

Nem új alakulásokra, hanem a régi, jól beváltak erősítésére van szükség. A szabókisiparosság csak most, majd a háború befejezése után fogja a legerősebb tűzpróbát kiállni. És pedig a roppant tőkék hatalma, az egységes markokba jutott nyersanyagért való harc készíteni fogja tömörülésre, ellenállásra és cselekvésre.

Ha lesznek jó gazdasági szervezeteink, melyek e küzdelemben, ebben a munkában a szabókisiparosságot megerősítik, nyert ügyünk van.

A szövetkezet, a kör, az ipartestület egységes munkája a mai napig meg nem gyengített szilárd szervezeteink, felkészültségünk defenzívára, offenzívára egyaránt, aki ezeket a

kipróbált szervezeteket akarja gyengíteni, az az összesség érdekeit csorbitja, akik ellen küzdeni hévvel, teljes komolysággal kötelességünk.

Potemkin — magyar módra.

Régmult, talán többé fel se támad az a fura világ, mikor minden eszme, józan gondolat az adminisztráció és a hivatali tunyaság sülyesztőjébe fult. Örökre befellegzett a hamis statisztikai adatokkal való operálás korszakának és a papiros-eredményekkel való hivalkodásnak.

A közönséget a legszélesebb terjedelemben átjáró publicisztika és szaksajtó, de meg az események képmény próbája megtanította a praktikus életre. Ma már nem lehet frázisokkal dobálózni. A tények, a számok hangján kell beszélni annak, ki valamely társadalmi réteget boldogítani akar.

Hogyan képzele bárki is a kisiparosok százezreiről, ezekről a háború alatt sokat szenvedett és csalódott dolgozó százazerekről, hogy jövő életét, munkáját a háború előtti grajzler politikával akarja folytatni, hogy nagyvonású és szociálpolitikai erővel megédzett alkotó munka helyett megelégedjék holmi kisstylusu bankalapítással, mely csak egynehány állás kreálására és arra jó, hogy egyesek figyelmét lekössék kicsinyes vonatkozásaikkal a nagy készülő átalakuló munka elől.

Csak nem akarnak orosz módi Potemkin falva-

„Cum raport befohlen!”

Ott állt a hosszú nagy embersor végén a ványadképű sovány Kutnewszky, a compaignie-schneider. Százszor is elismételte ezt a bűvös német mondást, melyet a soros őrmester rágott a szájába. Tudta szegény, bár a szavak értelmét nem értette, hogy ezzel jelzi ő ott a sor végén, a legeslegvégén, a jól meghizott kapitánynak, mikor már a sok szabadságkérő miatt végleg dühbe gurult, hogy ő büntetés céljából lett előállítva.

Amig így állt hol jobb, hol ballábra ereszkedve fáradtan, mert hát az üléshez szokott ember, aki csak menésközben áll, kinek a lábai hamar megcsomósodtak és a már 18 órája állástól teljesen elgémberedtek, szájában alig forgott a nyelve a német mondás magolásától, eszébe jutott szomorú életének egész sötét rajza, melyen mint a borult égen egymást kergetik a gond, a nyomor, a megszakadásig való munka, rossz napok felhőfoszlányai, sehol egy derűs napsugár.

Gazember, már megint szabadság kellene — ordít egy öreg parasztra a kapitány — megint gyerek született. Minek a szabadság, ott a bába, ott a koma-asszony, mi keresni valója van kendnek ott...

Kutnewszky elmélázik. Harmadik éve, hogy az asszonyt, meg a gyerekeket otthagya. Hej dehogyis volt születés az ő familiájában. Dehogy. Dehogy.

A Mariska a villanygyárban elég jól keresett. Mi az ördög vitte ezt a lányt a konzervgyárba, ott leforázta magát. Másfél éve nyomorék, olyan, mintha a fáradság gyötörné. Egy hétig, kettőig dolgozik itt-ott, ahol csak munkás kell válogatás nélkül, de mindjárt kidül. Valami jó orvos kellene, valami rendes hely, ahol jól kosztolhatna.

Igen a koszt, az evés. Szegény Jóska a múlt héten irt Csehországból, majd az ördög vitte el a nélkülözések miatt, ott a fogolytáborban az őrszemélyzet bizony rossz kosztot kap és az ilyen 21 éves fiú, lába-keze átlöve, olyan rokkantféle gyámoltalan nem igen tud segíteni magán, küldeni kéne valamit. De mit?!

— Rongyos a mandurom, kérek alázatosan mást — mondja egy feszes bakagyerek.

— Hát még mi a fenét! Hol az a bitang schneider, ki kell kötni, ha még egyszer egy rongyos mundaért látok. Holnap rendesen megvarrtan jelentkezel.

Szegény Kutnewszky ott a sor végén megrázkódott. Még csak ez kellett az ő bajához. Még ez is. Kikötés, büntetés, 2—3 hétig biztosan haza se mehet.

kat építeni, hogy ha jön a nagy számonkérés diszházakkal és disztrakciókkal benépesített alkalmi intézményekkel megnyugtatni az eredményeket követelő közvéleményt?!

Az Ipartestületek Országos Szövetsége kebelében megalakult „Ipartestületek Anyagbeszerző Köteléke Részvénytársaság” látszik ilyen alkotásnak. Megalakulásának programja, tervezetének nagy vonásai és az előirányzott csekély tőke aránya feltétlenül ezt a hitet keltik a kritikában, ki a közvélemény előtt kötelességszerűen igazságos mértékkel méri az adott tényeket.

Mire gondolnak az alapítók ma, mikor egy-kézláda áru értéke annyi, mint az alakult részvénytársaság egész alaptőkéje. Hogyan képzelik el az áruszerzést szétszétást satöbbit, mikor ilyen anyagi eszközökkel sem most, sem a háboru után következő öt éven belül árucseréről szó sem lehet. Csak tán nem arra gondolnak, hogy a leszerelés nagy hadsereganyagából a kisiparosoknak szánt apró anyagmorzsák szétszétását vállalják és végezzék. És mint a l k ö z p o n t. ötödbérlője kezelési és egyéb illetékeivel megdrágítsa az anyagot, árdrágítsa az amugy is agyondrágított nyersanyagokat?!

Az Ipartestületek Országos Szövetsége mint erkölcsi testület, midőn hozzájárult és segítséget nyújtott ezen intézmény megalapításának túllőtt a célon és a mi még kifogásolhatóbb túllépte hatáskörét. A kis és kézműiparosságnak ez az egyetlen fóruma nem megalapítani, hanem megakadályozni köteles minden ilyen tervezetet, minden hasonló alakulást.

Mint a többszázezer kis és kézműiparos parla-

mentje sokkal sürgősebb feladatai vannak. Az ipartörvény vajudó kérdése, a betegsegélyezés ügye, stb. stb. mely Damokles kardjaként veszélyeztette eddig is, ezentul még inkább az iparosság existenciáját van olyan égető probléma, mint a többi együttvéve. Eddig jó uton haladt az Ipartestületek Országos Szövetsége. Meg kell vallani kivette részét az iparos százezrek ügyes-bajos ügyének megvitatásában. Propagálta kívánságainkat és utat vágott követeléseink érvényesülése elé.

Igy kell lenni. Parlamenti munkája elég nagy feladata ennek a testületnek, mely minden vállalkozási és gründolási akciótól mentesen szabadon érvényesíthette a hatalom, a kormányzás előtt a kisiparosság csekély kis jogait.

Ez az egyetlen szervezetünk, mely érintetlenségében hatalmas fegyverünk lehetne, mely a munkásság törekvései és hatalmi munkája, meg a nagyiparral, nagytőkével rokonkormányzási alkudozások malmában két örlő kő közé került kisiparosságot menthetné a végső elpusztulástól.

Ha ez az intézményünk pénzügyi és vállalkozási munkába merül, vajjon lesz fórumunk, lesz e más szócsövünk fölfelé.

Ez az aggodalom készlet engem és sok-sok ezer hasonló gondolkozású kisiparost a felszólalásra és a tervezett alakulással szemben való tagadó állásunk fogalására.

A kisiparosság anyagbeszerző, árueosztó szükséges intézményét nem kell központosítani, minden szakma külön-külön fogja azt megteremteni, de nem

Pedig mennyi dolog várja otthon. Szegény asszonya hadimunkát vállalt. Az a jó asszony, aki 25 éve sorsostársa, aki annyi finom sakkót segített kidolgozni, kinek finom jó anyaghoz és szép munkához szokott keze a durva anyagot gyurja. Ezt a testetőlő robotmunkát. Ő szokta a nehezebb tűzőmunkát végezni este ha hazajön. Pedig jaj, már kísért a tél, hej már hűvösre fordult az idő.

Sári, Giza, meg a Lajos iskolába járnak, ezeknek könyv, mi egyéb kell. Cipőcske is kell, meg keztyüket meg egy kis sapka, nehogy úgy járjanak, mint a koldusgyerekek. Kutnewszky, Kutnewszky, emlékezzél, mikor öt gyermekeddel vasárnap te és az asszony büszkélkedve megindultatok a földbe. Szabómester urak, mint valami finom uri család, igazi polgári jólétte büszkélkedhettek.

Hol az a jólét, hol az a csinosság?! Ő katona és az a rettenetes drágaság. A lopva végzett munkájából, meg az asszony fáradtságának gyümölcséből csak épen hogy élhetnek. Csak épen. S most itt ez a baj.

Mi is volt a baj? az én könnyelműségem, — vádolta magát Kutnewszky. Igen, az én könnyelműségem. Dolgozott, gürcölt szegény feje. A tiszturak

halmazával hozták a sok munkát, kapott néha borralót, legtöbbször csak válveregetést:

— Maga derék ember Kutnewszky, ugy áll ez a blous, mintha az első pesti szabó formálta volna — mondta a tisz ur. Mintha első pesti szabó. Talán nem is tévedett, hiszen az első pesti szabók az ő munkájával hivalkodtak. Azok vállalkozók, ő meg a mestere a ruhának...

Jaj, de minek is gondolok erre. Hiszen ez a baj. A Jarosek főhadnagy ur azzal a fordítással. Hozta a tiz évet nyűtt köpönyeget és ő abból gyurt, faragott egy ujat és... és... a főhadnagy urnak nem tetszett.

— Hallja schneider, ez egy mantli, ez egy lebernyeg, ez egy rongy, maga semmiházi...

Mégis kitört belőle a dolgozó ember önérzete. Elfelejtette a szubordinációt, ezt a szentséget, melynek a kifejezése magyarosan: ahol a feljebbvaló kifogásol, ott az alantának kuss!

És ő elfelejtette.

— Főhadnagy ur, én szabó vagyok. Mester. Méltóságos és kegyelmes urak szabója. Ez a mantli kifogástalan...

És lesujtott a vad, indulatos főhadnagy a szegény, agyongyötrött Kutnewszkyre, a dolgozó, 36 fillér zsol-

bankszerűen, hanem kereskedelmi eszélyességgel, a szak- tudás minden modern eszközével.

Tessék szakmai nagy szövetségeinknek egységes materiális centrumokat teremteni, melyek a fenálló szükségletnek megfelelő eszközökkel majd megalapozza azt az intézményt, mely a sokféle, drágító közvetítést kizárja és a gyors vásárlás és szállítás útján jó olcsó nyersanyagot ad a dolgoztató kis és kézműiparos- ságnak.

Ezek a szakmai szervezetek kereskedelmi alapon elintézik nemcsak a vétel és eladás ügyét, hanem a hadsereg anyagának átvételét és szétosztását is. Ban- kot alapítani erre, mikor minden okos, célszerű vállal- kozás annyi pénzt kap olcsó és jutányos módozatok mellett, amennyi csak belefér, nem helyes, de különö- sen nem, ha eszközei kicsinyesek.

Az Ipartestületek Országos Szövetségének felada- tai most olyan nagyok, hogy gründolásokban és az esetleg ebből következő személyi ellentétek elsimitására és kiegyenlítésére hozott áldozatokra nem maradhat egy perc sem.

Aggódó kisiparos.

*

Közöljük az „Aggódó kisiparos“ cikkét, habár a mult számunkban megírtuk, hogy az „Ipartestületek Anyagbeszerző Köteléke Részvénytársaság“ alakításával a legjobb akaratunk mellett sem tudunk komolyan foglalkozni. És e felfogásunkban nem változtat semmit az a szemfényvesztő játék, amelyet a kereskedelmi miniszter levelével üznek. Sem az, hogy Vikár Béla lett a végrehajtó bizottság elnöke, még kevésbé a

dért vergődő szabóra és most itt áll: Cum raport befohlen.

Jaj az áldóját, már itt a kapitány. Süll a feje, még ő sohasem állt raporton, el is felejtette a német szót, cum... cum... de tovább nem jutott eszébe a dolog.

Ott áll előtte élet és halál ura, a kapitány ur. Ki- huzza magát feszesen, leszalutál, vér önti el az agyát, érzi, hogy nyilik a szája, de hogy beszél-e nem-e, már nem eszmél rá. Hanem aztán... azután...

— Maga az a kompanie schneider. Maga az a finom firma...

Jajj, leszakad az ég, de nehéz a szive, a feje!

— Magát kiköttetem, becsukatom. — Ja igaz, Schneider idefigyeljen. Ma jöjjön a lakásomra és meg- fogja adjusztálni a gála mondurt. Hallottam, milyen jó munkát tud. Hallja, meg legyen aztán adjusztálva, mint az égen a fényes csillagok. Mint a szentképen a Hero- des. Hallja schneider ott legyen, majd a diner odaadja most pedig jöjjön, vegyen mértéket.

Boldog ember. Ekkora öröm. Abtreten! Tehát nincs büntetés. Edes jó Juliskám, haza megyek, dolgozhatok, segíthetek neked, te jó párom.

És az öreg kompanie schneider szemét az öröm- könnyek árja öntötte el.

László András.

részvények tulajgyzése. Arról majd gondoskodunk, hogy a kézmű és kisiparosság segélyezésének örve alatt, ilyen frivol játékot megakadályozzunk. Ha egyes urak gründolást okoznak, tegyék meg, ez ellen senki kifogást nem emelhet, de a kézmű és kisiparosság tógáját ne vegyék magukra, mert azt bizony mi leráncigáljuk ró- luk.

Szerk.

Régi nóta — új szöveggel.

Ismét kísért a régmúlt idők leverklizett, agyoncsé- pelt nótája, újra programra került a „kisiparos“ ezut- tal új címet kapott díjtalanul és pedig a „kézmű- és kisiparosok felsegélyezése.“ Nem most, mikor a nagy- ipari trösztök és központok még tele nem szívták ma- gukat az aranyláva telítő zamatjával. Majd háboru után, a leszereléskor. A hazatérő 200,000 katonai szolgálatot teljesítő kisiparos existenciájának újra való feltámasz- tási akciója így lett programmpont és mondjuk ki ne- vén — politikai aktus anyaga.

Mert mikor a háboru megkezdődött, az amugy is kevés társadalmi és politikai súlyt jelentő háromszáz- ezer családot kitevő kisiparosság egyszerűen besorö- zódott a nulla-sorba. Emlékezünk a nagyipari trösztök számára requirált — bevonultatott kisiparosok ezreire. Emlékezünk arra, hogy 8—10 segéddel dolgozó műhely- tulajdonost az ország egyik feléről a másikra hurcolt a bornirt butaság, hogy aki otthonában mint vállalkozó iparos óriási haszonnal járult volna a hadiérdekhez, mint munkás volt kénytelen gyári üzemben gürcölve dolgozni, végezni olyan munkát, melynek fizikai ügyes- ségét már elfelejtette. Azután emlékezünk arra, hogy miként lett a kisiparos ugyancsak trösztök, nagy kö- vetségi álarc alatt manipuláló kartellek tizedsoros al- vállalkozója, kiket ez a vak, csak hasznot hajhászó eljárás teljesen elproletizált.

Végül emlékezni kell arra a diadalordításra, mely megállapította, világbaharsogta: „Hála a háborus kon- junkturának, ime bebizonyosodott, hogy a kisipar egy szükségtelen valami“

És mindezek után ime jön az új szövegü régi dal: Hol vagy kisiparos? Gyere, hadd nyuljak a hó- nod alá. Összetört csontjaidat miderbe szorítom, sze- meidre új látóüveget teszek. Orthopädia, testegyenészet és klinika. Mert, mert szükségem van reád égetően.

Beszéljünk őszintén arról, mi okozta ezt a válto- zást? Talán a humanizmus, vagy a pietás? Dehogy. Egyszerűen az a tény, hogy az állami élet, a polgári rend érzi, hogy a kisiparosság pillértartó, oszlopmun- kájára sürgösen szükség van. Az egész világ felfordu- lásra kész tempóban két hadsorra oszlott. A polgári rend, az állami nyugalom, a törvényes élet ezer ellen- sége ellen pretóriaunsokra van szükség. Egy erős ön- tudatos osztályra, mely a romboló gyilkos áramlatoknak

ellenáll, mely a meglevő rend és állami fejlődés igazi pártfogója tettekkel és szóval.

Tehát meg kell menteni a kis és kézműiparos-ságot. Ujra erőt, energiát és kedvet kell adni ennek az osztálynak, hogy teljesítse ezt a hivatást.

De az a módszer, mellyel ezt célozzák, egy már teljesen csődöt mondott forma. 90 millió koronát 5—10000 koronás összegekben egyesek részére kamatmentes kölcsönként kiutalni, — ez enyhe szóval jellemezve: a régi iparhonmentőkomédia vagyis legjobb esetben 15—20000 szerencsés ember esetleg protekciós ember fölsegélyezése ideiglenesen. Mely számból el esik esetleg 6—7000 boldogulásra képtelen, marad legfeljebb 14000 kisiparos. Ezek is mivé lesznek ezzel az előirányzott, mai viszonyok közt mi igen csekély értéket képviselő tőkével. Milyen investációra használják fel? Talán gépre? Hiszen egy pár gép és szerszám a háboru utáni 2—3 év után is felemészti ezt az összeget.

Ez a módszer már egyszer csődbejutott, a protekcióhajhászás melegágya lett, mert aki ismeri a viszonyokat, tudja, hogy az ut a kéréstől — a kapásig rengeteg tövises, bozótos helyen vezet, ahol a védelem, az orvosság a sebre pénzbe, időbe kerül.

Akkor is, ma is az volt és az is a mi álláspontunk: 80—100 millióval vessék meg alapját a kis és kézműipari termelő és hitelszövetkezetek intézményének.

Közel 15 év óta szakadatlan hirdettük, hogy a kisipari társadalom és munka produktivitása az állami élet, a társadalmi rend és fejlődés szempontjából főkérdés. Ennek állandósítására és fejlesztésére egy munkaalmakat, tőkét és tömeggyártásra való berendezkedés lehetőségét biztosító szervezet létesíttessék.

Nem egyeseket, hanem az összességet kell erősíteni, de nem is egyes helyi vállalkozásokat aféle debreceni csizmadia szövetkezetet, szüklátkörű provinciális vezetés alatt pusztulókat, hanem az összesség munkájához és vállalkozásához szükséges nagy termelő szövetkezést, mely gépet, anyagot, munkát, piacot szerez, ad mindenféle közvetítő drágítások teljes kizárásával.

Az újabb tíz esztendő ezzel a szövetkezeti akcióval félmillió szövetkezeti kisiparos existenciát teremtene, mely tömeg sok milliós vállalatnak részese, tulajdonosa, részvényese lenne és már gazdasági érdekénél fogva sem lehetne propagálója, támogatója egy széles radikális felforgató áramlatnak. A magántulajdon szentségének legerősebb és leghatalmasabb tábora volna ez az existenciájában megerősödött munkaadó-osztály, mely a magántulajdon ingó pilléreit hatalmasan alátámasztaná.

Jó lesz ezt a néhány kanál igazságot bevenni azoknak, akik a kisiparmentőakció programját készítik. Ez a helyes út és módszer, mely célhoz vezet.

S Z E M L E.

Házasság.

Komarik István szabóiparostársunk leánya, Komarik Aranka, Mészáros János vasuti tisztviselővel 1918. év augusztus 20-án d. u. 5 órakor tartja esküvőjét az Erzsébetvárosi plébánia templomban, amelyre ezúton hívja meg ismerőseit és jóbarátait.

Szabók szakcsoportja a Budapest Kisipari Hitelszövetkezetben.

A főváros által kisiparpártoló célzattal alapított Budapesti Kisipari Hitelszövetkezet szabóiparos tagjai a szövetkezet keretén belül külön munkavállalkozó csoportba tömörültek. A csoport saját részére, minden egyes tagját kötelező szervezeti szabályzatot létesített, mely az élén álló intézőbizottság, valamint az egyes tagok jogait és kötelelességeit írja körül. E szervezet célja: minden néven nevezendő szabómunkák konfekcionálása, valamint a szabóiparhoz szükséges nyersanyagok beszerzése, szabókisiparosok s otthon dolgozó szabókisiparosok munkához juttatása, a háboruból hazatérő szabókisiparosoknak lehető támogatása és amennyiben az illetők bezárt műhelyüket folytatni nem tudják, azoknak a központi csoport termelő műhelyében a lehetőséghez képest foglalkoztatása. A szabókisiparos-csoport múlt hó 15-én tartotta alakuló ülését Vikár Béla elnöklete alatt az Országos Iparegyesület helyiségében, mely e célra díjtalanul bocsátotta üléstermét rendelkezésére. Az intéző bizottság tagjaivá megválasztották Gerő Dávid, Wigand Mihály, Németh Gyula, Kuli András, Szabó Dávid és Jakoby G. Lajos, a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezet részéről pedig Vikár Béla. Elnök lett Gerő Dávid, alelnök Wigand Mihály. A közgyűlésen felszólalók különösen azokat az előnyöket fejtették, melyek a tömörülés folytán, a szakmánként egy tömegbe szervezett kisiparosságra háramlanak, mert így képesekké válnak arra, hogy érdekeiket minden irányban megvédelmeztessék s nagyobb tőkebefektetést igénylő közszállításokat s közmunkákat lebonyolíthassanak. A csoportot kedvező hitelfeltételek mellett forgó tőkével a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezet látja el.

*

Az intéző-bizottság megalakult. Üzletvezető lett Fried Ármin 12000 K fizetéssel. Munkakiadó lett Nadel Elkán, munkáátvevő Pfeiffer Gyula 10—10000 korona fizetéssel.

Ruhaárvizsgáló bizottság

A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette a kamarát arról, hogy az árvizsgáló bizottságok hatásköre nem terjed ki a ruhaneműek és lábbelikészítményekre is. A ruházati cikkekre rövidesen külön árvizsgáló bizottságok alakulnak. Ennek megalakulásáig azonban az eddigi bizottságok végzik adandó alkalomkor az árvizsgálásokat.

Árszabály-javítás.

A polgári, valamint a katona tiszti egyenruhát készítő szabókisiparosok, a munkaadókkal abban állapodtak meg, hogy a munkaadók 1918. augusztus 3-tól kezdve 40 százalék kellékpótlékot, augusztus 10-iktől 45 százalékos kellékpótlékot fizetnek. A kellékpótlékon kívül 10 százalék műhelypótlék jár, így összesen minden a fenti munkát készítő szabókisiparos 55 százalék kellék és műhelypótlékot kap.

Hogy szabóiparostársainknak e bonyodalmas elszámolást megkönnyítsük, közöljük, hogy egy:

Sakoért jár külön munkák nélkül:

I. o. Sakoért:		II. oszt. Sakoért:	
Alapbér	16.—	Alapbér	13.—
100 százalék	16.—	100 százalék	13.—
65 százalék	10.40	65 százalék	8.45
	<u>42.40</u>		<u>34.45</u>
55 százalék	23.32	55 százalék	18.95
	<u>65.72</u>		<u>53.40</u>
I. oszt. nadrágért:		II. oszt. nadrágért:	
Alapbér	5.50	Alapbér	4.40
100 százalék	5.50	100 százalék	4.40
65 százalék	3.58	65 százalék	2.86
	<u>14.58</u>		<u>11.66</u>
55 százalék	8.02	55 százalék	6.41
	<u>22.60</u>		<u>18.07</u>
I. oszt. mellényért:		II. oszt. mellényért:	
Alapbér	5.10	Alapbér	4.20
100 százalék	5.10	100 százalék	4.20
65 százalék	3.32	65 százalék	2.73
	<u>13.52</u>		<u>11.13</u>
55 százalék	7.44	55 százalék	6.12
	<u>20.96</u>		<u>17.25</u>
Tiszti köpenyért:		Tiszti zubbonyért:	
Alapbér	17.10	Alapbér	8.20
100 százalék	17.10	100 százalék	8.20
50 százalék	8.55	50 százalék	4.10
	<u>42.75</u>		<u>20.50</u>
55 százalék	23.51	55 százalék	11.27
	<u>66.26</u>		<u>31.77</u>
Tiszti pantaloért:		Tiszti bricseszért:	
Alapbér	4.60	Alapbér	7.40
100 százalék	4.60	100 százalék	7.40
50 százalék	2.30	50 százalék	3.70
	<u>11.50</u>		<u>18.50</u>
55 százalék	6.33	55 százalék	10.18
	<u>17.83</u>		<u>28.68</u>

Ezen munkabérek, minden külön munka nélkül vannak számítva. Ha valamely daraboknál külön munka készül, az az alapbérhez jön és arra is jár az 55 százalék. Hogy szabóiparostársaink a százalékot azon munkáknál is kiszámíthassák, melyeket itt nem közöltünk úgy ajánljuk, hogy az alapbérért a százalékkal szorozzák meg.

Szakcsoport.

Az Egyesült Szabóiparosok Körében 1918. aug. 12-én tartott értekezleten, megalakult a „férfikonfektio szabóiparosok szakcsoportja.“ Elnökké Fischer Márton, szervezőbizottsági tagokul Taub Adolf, Kovács Ferencz, Pózár Sándor, Kuli András, Weiszberger Jenő, Glück Ármin, Östreicher Adolf, Lendvay József, Benedek Béla, Salamon Henrik, Klein Lőrincz, Schäffer József, Druker Adolf, Fürst Ignázt, Steiner Gábor választották meg.

Felülfizetések.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre társas kirándulása alkalmából felülfizettek: Budapesti Férfiszabók Ipartestülete 50, Kajdacsy István 5, özv. Löwinger Ferencné 10, Rétyay Imre 20, Petrik Béla 10, Fischer F. Lajos 10, Schweiger János 5, Dadi István 5, Szetey Márton 8, Ottó Ferenc 10, Grünfeld Fülöp 10, Kővári Ignázt 4, Hruska János 6, Balog József 10, Halász Béla 5, Körber József 2, Számel Zoltán 10, Almási András 10, Szabó Gábor 6, Juhász Rezső 5, Stotz József 10, Radojcsics György 2, Drozd János 10, Pallós József 3, Michalecz Sándor 2, Horváth Mihály 5, Wiggand Mihály 10, Poór László 2, Irát Antal 4, Puksa Béla 10, Lendvay József 10, Krizsek János 10, Szőke István 5 és Grósz Henrik 10 koronát.

A nemesszivü felülfizetőknek köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

A brassói szabóiparosok részvénytársasága.

Kósa Albert brassói szabóiparos érdekes és életrevaló indítványt terjeszt legközelebb a szabóiparosok szakosztálya elé. Az indítványnak lényeges részét az indítványt tevő szabóiparos kérelmére az alábbiakban közöljük, hogy az érdekelt szabóiparosságnak alkalma legyen már jóelőre foglalkozni vele.

— A szövetkezeti eszme — mondja Kósa Albert — mindig nemes és szép volt és nagyon okos dolog is, ha azt helyesen és jó irányítással vezetik. Látom, mint tömörül az ország iparossága minden szakmában s ezért indítatva érzem magamat, tisztelt szaktársaimat felhívni arra, hogy mi se maradjunk tétlenül s már most készüljünk el a háboruból a békére való átmenésre. Sajnos még nagyon sokáig van kilátás ugyanis arra, hogy minden áruban szükségét fogunk szenvedni.

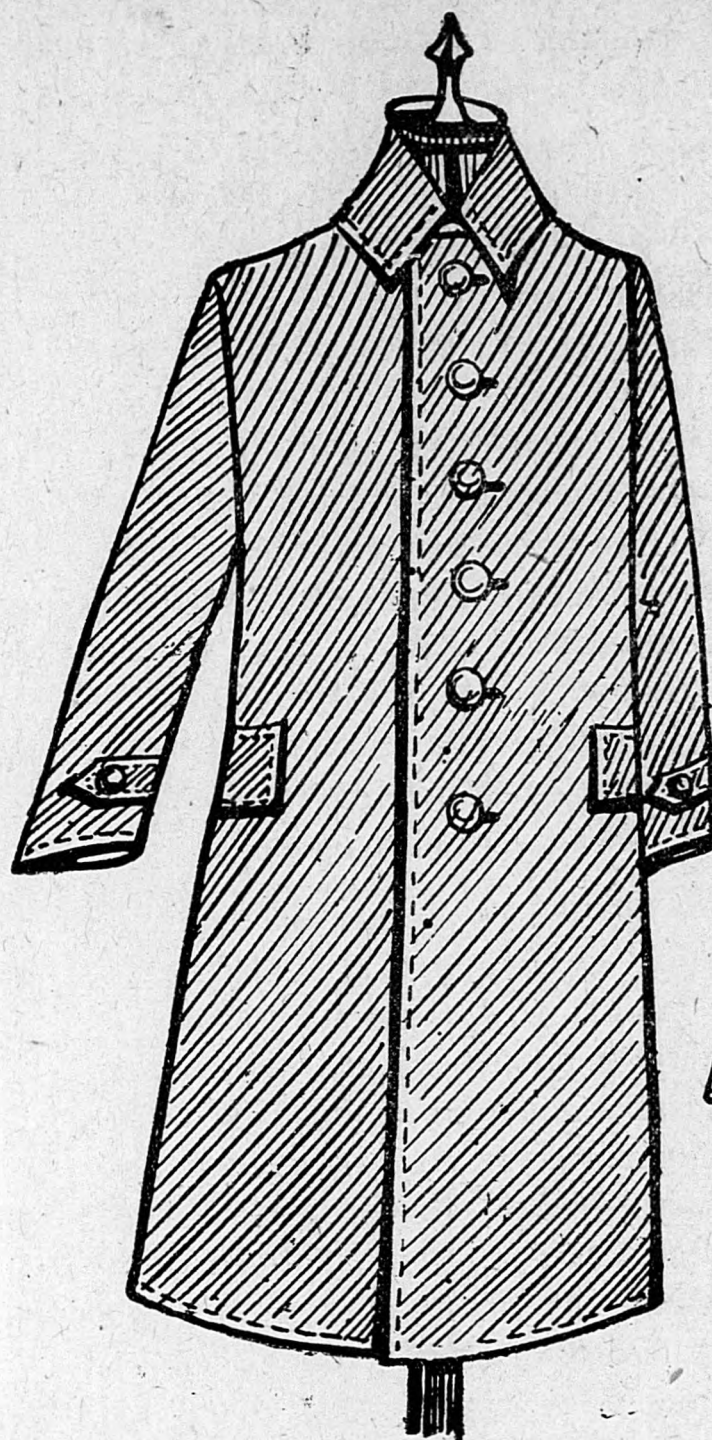
Alakítsuk meg tehát a brassói szabóiparosok részvénytársaságát, amelylyel nemcsak nemzetgazdasági szempontból tesszük méltóvá magunkat az utókor hátlájára s így a kereskedelmi kormány legmesszebbmenő támogatására is, hanem csak így tudunk hivatásunk magaslatára emelkedni.

A részvénytársaság megalakítása kapcsán egy olyan üzlet felállításáról van szó, mely az összes brassói szabóiparosok anyagszükségletét fedezze s az üzem főcélja ezenkívül az lenne, hogy minden olyan tömegvállalkozást megszerezzen, amely tagjainak anyagi előremenetelére segédkezet nyújt. A leggyöngébb anyag-

ULSTER
2 SOROS

ULSTER
EGY SOROS.

A rajzok magyarázatát szeptemberi számunkban közöljük.

viszonyok között levő iparos társainknak, sőt a felállítandó üzlet munkásainak is lehetővé kell tenni, hogy kiki anyagi erejéhez mérten részvényt jegyezessen. Így szociális téren is közösségre lépünk munkásainkkal, ezzel is a modern kor haladó szellemének szolgálatába lépve.

Ez év február havában egy ilyen részvénytársaság már megalakult Szegeden és mint a Szabó Hírlapból olvasom, a szegediek bizony javában dolgoznak, van posztójuk és bélések és amint legutóbbi szövetkezeti gyűlésükön elhatározták, a ruhákat egységes árban fogják és tudják elkészíteni.

A bélés nélküli ára 150—550 K, a bélelt ruháké 550—650 korona. Szeged város részére eddig 14 ezer méter szövet érkezett s ebből 1000 öltönyt raktárra készítenek 380—480 koronás árakban.

Tisztelettel felkérem szabóiparos társaimat — végzi indítványát Kósa Albert — tegyék megfontolás tárgyává fentvázolt adataimat. A szabóipari szakosztály elnökségé pedig felkérem, hogy hívjon össze egy rendkívüli közgyűlést, a brassói szabóiparosok részvénytársaságának megalakítására.

Bérmozgalmak.

A kolozsvári szabómunkások múlt hó 9-én be- szüntették a munkát, miután a munkáltatókhoz benyújtott követeléseikre nem kaptak kielégítő választ. Öt napi sztrájk után a munkáltatók teljesítették a munkások követeléseit. Az új megállapodás szerint az eddig érvényben volt bérszabály tételeire 200 százalékos pótlékot fizetnek a munkáltatók. A hétszamos munkások szintén 200 százalékos béremelést kapnak az eddigi bérekre. Fordításoknál a szétbontás, tisztítás és simításért zakóknál 8, zsakettnél 9, felöltőnél 8, télikabát- nál 10, nadrág és mellénynél 5—5 korona különmunkadíj lett megállapítva. A megállapodás bizonytalan időre szól.

Debrecenben a férfiszabók egyheti sztrájk után a következő megegyezést létesítették a munkáltatókkal: a háboru előtti bérekre az eddigi 150 százalék helyett 250 százalék bérjavítást kapnak az alapbérrre, a külön- munkára pedig 100 százalékot és ezenkívül varrókellé- ket természetben. A házonkívüli munkások üzemköltség címén nagymunkánál 1 korona 80 fillért, kis munká- nál 60 fillért kapnak ezenkívül darabonként. A hétszá-

mos munkások és napszabók 50 százalék bérjavítást kaptak az egyezség idejét megelőző bérükre, a folyó évi március 1 óta kapott javítást azonban ebbe beszámították. A hetibér eszerint 60—120 korona között váltakozik.

Bécsből írják: Befejeződött a férfiszabók bérmozgalma és az újabb pótlékok a következőképen lettek megállapítva: A napszabók az I—a és I—b árszabályt fizető üzletekben heti 16 korona, a II—a és a II—b. osztályu üzletekben 13 korona és a III. és IV. osztályu üzletekben 10 korona újabb pótlékot kapnak. Az egyenruhaüzletekben ugyanilyen pótlékot kapnak a napszabók. A darabszamosok 15 százalék újabb pótlékot kapnak az 1911-es bérszabályra. Az összes háborus pótlék ezzel 90 százalékra emelkedik. A varrókellékeket mindenütt a munkáltató köteles adni. A kisiparosok 100 százalékos pótlékot és a varrókellék árának 40 százalékos megtérítését kapják. Szombaton este — úgy mint a nőiszabóknál — a férfi és egyenruhaszabóknál is egy órával korábban végződik a munka.

Anyaghiány, munkáshiány.

A háborus bajok egyetlen ipart se érintettek olyan súlyosan, mint a ruházatot. Az állami gondoskodás boldogító, segítő karja mindenüvé elér, csak hozzánk nem. Képtelenség csak elgondolni is, hogy mi lesz a szabóiparral, ha állandósul a mai *cérnahiány* és a *munkaerő* teljes nincstelensége. Amíg a lánckereskedők vígan árusítják $\frac{2}{1000}$ yardos 48—50 koronás cérnát és napról-napra hallunk az elkobzott cérnamenyiség hatósági szétszétásáról, a szabóiparosok hiába futnak fűhöz-fához cérnáért. A cinikus válasz nincs és nincs. Pedig sok ezer egzisztenciának sorsát jelentené ennek a kérdésnek állami megoldása radikálisan. A hadsereg részére biztosított mennyiség 20 százalékát utalják ki az ipartestületek és szövetkezetek útján azok számára, kiket a cérnahiány hihetetlen nyomorba döntött. Illetéktelen kezekbe ne jutna az anyag és sok tízezer család munkája, keresete volna biztosítva. Nem kisebb fontosságú a munkáskérdés radikális megoldása. Ha a nagyüzemek munkásokat igényelnek állami közgazgatási szervek útján, nem napok, csak órák kérdése és kérésük teljesítve van. Munkást, szakmunkást kapnak. Míg a kis egzisztenciák hiába usztanciáznak, könnyörögnek. A kereskedelem és iparügyek kiváló miniszterre biztosan gondoskodik e két kérdés radikális megoldásáról.

ALAPITVA AZ 1815. ÉVBEN.

GÁL DEZSŐ

HADFELSZERELÉSI ÉS FÉMTÖMEGCIKKEK;
EGYENRUHÁZATI FÉMGOMBOK ÉS JELVÉ-
NYEK GYÁRA.

BUDAPEST, VIII., FUTÓ-U. 35.

TELEFON: JÓZSEF 50—90.

Beküldetett.

A Szabó Hírlap, június hó 15-én megjelent számában három sor igazán elismerésre méltó közlemény tünt nekem fel.

Kedves Kovács Adolf szaktársunknak igazán hűséges nejének, a jó édesanya és a szabóiparban ritkán tapasztalható tanonc oktatásnak mesternője, amiről személyes tapasztalatommal meggyőződést nyertem.

A mai háborus viszonyok mellett, mikor igazán nagy szükségünk van a jó tanonc nevelésre, hogy a szabóipart a jövő nemzedéknek fentarthassuk. Az országos Iparegyesület vezetősége humanusan járt el mikor a 100 kor. jutalom kitüntetéssel Kovács Adolfné női szabó iparos társnőnket részesítette Isten áldása kísérje további munkásságában a szabóipar dicsőségére és legyen munkássága Kovács Adolf k. szaktársunknak mint jó férj. és családapának egy kitüntető érdeme — gratulálok.

Kula, 1918. július hó 16-án

szaktársi üdvözlettel:

Ifj. Ábel József
szabó-iparos.

Szabászat tanítás a férfi és női ruhaszabászok orsz. egyesületében

[VII. ker. Sip-utca 19. II. em.]

Főlényes biztossággal szab és dolgoztat, aki a VÉKONY SÁNDOR szabászegyesületi szakoktató modern tanterveit megtanulja.

KOVÁCSÉVICS MILENKÓ

Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 3
és Városház-utca 6 (az udvarban).

TELEFON-SZÁM 118-03.

Mindennemű bélésaruk és szabókellőkek elismerten legdusabb gyári raktára.

Tisztelt vevőim jóakaró figyelmét felhívom azon körülményre, hogy helyiséget a beállott viszonyokkal lépést tartva bővítettem, cikkeimhez teljes szabó-berendezéseket és szabó-felszerelési árukat is hozzávettem. A rendelkezésemre álló elsőrendű bevásárlási források reám nézve lehetővé teszik, hogy

gáz- és kokszfűtési szabókályhákat, vasalókat, vasalópárnákat, klappni fát, hokkerlit, ujjafát, panklit, próbababát, különleges rendkívülien célszerű ruhatartókat és minden más szabó-felszerelési cikket a legnagyobb választékban t. vevőim kényelmére készíten tarthassak és az árak tekintetében a céget illetve általánosan ismert előnyöket nyujthassam.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30—32.

Szalonvász, cordinelli, béléskanavász, tűzoltógrádlit és zsávolyok, valamint a lenárúkból készült összes szabókellékek gyártása.
Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneműváznak kórházak és közintézetek részére stb.

BLUM IGNÁC

BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 5. SZ.

TELEFON 35—85.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI GYAPJU-
SZÖVETEK GYÁRI RAKTÁRA.

Mintagyűjteményünket t. uri szabó uraknak
készséggel küldünk.

BAUER és WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszományáru gyár

BUDAPEST, VIII. GYULAI PÁL-UTCA 13.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:

Egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomántek, egyenruha-
himzések, egyenruha-gombok, rendjel-szalagok tiszték és
legénység számára.

Magyar diszruhára, temetkezési
vállalatok számára, libériára,
rendőröknek stb. való zsinór-
és paszománt-árak.

Különleges versenyképesség ma-
gyar diszruha- és polgári ruha-
zsinórzatokban. Különlegessé-
gek: kardbójtok, kardkötők és
tábori övekben.

TELEFON Női divatzsinórzat. Butor-paszománt. TELEFON
József 4-89 Katonai bőrárak. — Hajtóka-posztók. József 4-89

Villamos üzem. Legmodernebb berendezés. Legolcsóbb
beszerzési forrás. ☐ Alapított 1872. évben

Felhívjuk Magyarországon szabó-
szabóiparosait és szabászaikat, hogy
az ország legelsőrendű szabászaik
által szer-
kesztett

**A MODERN
SZABÁSZAT** című mű-
veket rendel-
TANKÖNYVE jék meg,

mely nélkülözhetetlen tanácsadója
minden szaktársunknak. — Hogy
minden szaktársunknak lehetővé
tegyük a könyv megvételét, árát
— 15 kor. helyett — diszkötésben
6 koronára, füzve 4 koronára
szállítottuk le. — Kapható lapunk
kiadóhivatalában.

BRÜDER WIENER

Különlegességek
szövet-, ködió-
és bivalyszarv-
gombokban

WIEN, SALZGRIES No. 21.
PASSAUERPL. 6,

TELEFON 13-36. ■ Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körút 13.

Posztó és bélésáru
raktár nagyban és
kicsinyben.

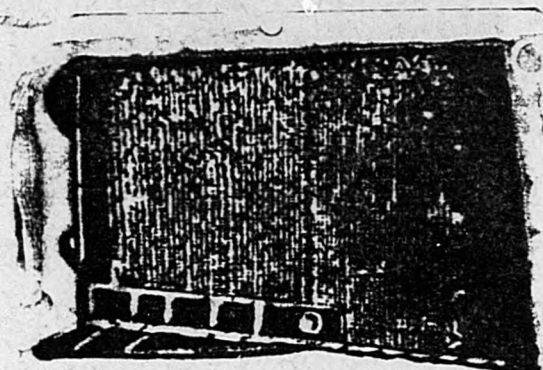

SZABADOS VILMOS

IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 21. SZÁM

AZ UDVARBAN. * * * * * TELEFON: 143—04

Selyembélesek
fekete és hék szövetek
Varrókellékek
Elismert legolcsóbb
árban.

HARTMANN SÁMUEL és FIA

EGYENSAPKA ÉS CSAKO-KÉSZÍTŐK

Budapest, VII., Károly-körut 9.

Magy. kir. államvasutak, M. kir. posta és távirada,
Budapest székesfőváros és a Budapesti Szabó-
iparosok Hitel- és Term. Szöv. szerződéses szállítói

Készít mindennemű egyensapkát és csákót a csász. és kir. hadsereg minden nembeli tisztjének és legénységének. Továbbá ajánlja saját készítményű vasut, postal, pénzügyorségl, tűzoltói, rendőri, lörvényszéki szolgálta és mindennemű libéria sapkát. TELEFON 124-89.

Késműves és köszörős

LAUBER L. BUDAPEST

VII. Király-utca 1. szám.

Késes és köszörős üzletnek régi jó hírnevét fentartva, csakis a legjobb acélból tartok

OLLÓKAT ÉS BERETVÁKAT.

Angol és amerikai ollókban dus választék, melyet a szabómester uraknak becses figyelmükbe ajánlom és ezen kívül különösen figyelmükbe ajánlom tisztelt vevőimnek a vastag (sok) vágáshoz való fogas ollóimat.

Nehéz szabász ollók

	11	12	13	14	coll hosszú
	11.—	14.—	17.—	20.—	korona
angol	14.—	18.—	22.—	28.—	korona

Kézi ollók

	7	8	9	10	11	12	cm hosszú
	2.20	3.—	4.—	5.—	6.40	8.—	korona

• Csak VII. Király-utca 1. Anker-közzel szemben. •

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon 103-74.

Mindennemű szabó- és varrókellékek, béléstáruk legolcsóbb bevásárlási forrása

BOHRER FEIVEL

BUDAPEST, DOB-UTCA 38

Szövetmaradékot és szövethulladékokat a legmagasabb árban vásárolok — Egy levelező-lap = hívása után házhoz jövök. =

Bohrer Jakab

VIII., ker., Népszínház-utca 57.

Megrendeléseket házhoz szállítom.